

Dragoș din Bedeu și vânătoarea de zimbr

Stema și pecetea domnească a Țării Maramureșului și a Țării Moldovei (începând cu secolul al XIV-lea), dar și a Republicii Moldova (din 1990), ba chiar și stema postdecembristă a României - cuprind un **cap de zimbru** („bour”), între coarnele căruia strălucește un „luceafăr”.

Povestea acestui însemn heraldic începe în legendara Țară a Maramureșului, în vremurile când regii Ungariei se străduiau să introducă pârgurile administrației și politicii feudale în această regiune încă independentă dar „înconjurată de garnizoane regale” (Filipașcu, 1940).

Pe acest fond, în 1352-1353, o armată din Transilvania pătrunde în Moldova și, cu sprijinul populației locale, îi alungă pe tătari dicolo de Nistru, spre Crimeea. (Giurescu, 1971). La expediție a participat și o ceată de maramureșeni, sub conducerea lui **Dragoș din Bedeu**. Ca răsplată pentru vitejia sa, a fost numit, de către regele Ungariei, **voievod și locțiitor regal în Moldova** (Filipașcu, 1940), cu scopul de a apăra versantul răsăritean al Carpaților de atacurile tătarilor. Dragoș și-a stabilit reședința la Baia.

Până aici sunt fapte istorice dovedite.

Întemeierea oficială a principatului Moldovei însă „este legată, în concepția istoriografică a cronicarilor, de un eveniment legendar: **vânătoarea zimbrului** (bourului) de către un român din Maramureș, **Dragoș**, devenit apoi primul voievod al Moldovei” (M. Eliade, 1970).

În toate cronicile până la Vasile Ureche, povestea e, în linii mari, aceeași: „Și era între ei un bărbat cu minte și viteaz, cu numele Dragoș și s-au pornit odată cu tovarășii săi la vânat de fiare sălbatice și au dat, pe sub munții cei înalți, de urma unui zimbru... Și au trecut munții și au ajuns pe zimbru la țărmlul unei ape, sub o răchită, și l-au ucis și s-au ospătat din vânatul lor (...). Iar Dragoș au descălecat întâi pe apa Moldovei, mai apoi au descălecat la locul Baia și alte locuri... Și și-au făcut pecete domnească pentru toată țara un cap de zimbru. Și au domnit Dragoș voievod doi ani” (*Cronica Anonimă, Cronica sârbo-moldovă de la Neamț, Letopisețul de la Bistrița*).

Grigore Ureche nuantează legenda: nu-l pomenește pe Dragoș, „vânătorii” devin păstori, iar zimbrul e numit bour.

Istoricul Alexandru Filipașcu (1940) este de părere că pretextul vânătorii de zimbr „nu e decât o creație a fanteziei populare, impresionată de prezența fiorosului animal în pădurile virgine ale Maramureșului”. Mircea Eliade (1970), în schimb, apreciază că „legenda lui Dragoș reprezintă una din multiplele variante ale temei **vânătorii rituale**”, de origine meridională și cu rădăcini în preistorie. Dar vânătoarea rituală a zimbrului e considerată pur autohtonă, pe motiv că, la daci, acest animal se bucura de „un prestigiu religios”.

Potrivit unor informații incerte, ultimul zimbru din Maramureș a fost împușcat în 1852, când pielea și coarnele animalului au fost donate preotului Alexandru Anderco din Borșa.

Cu toate acestea, creațiile folclorice, dar și numeroasele toponime din zonă, au păstrat în memoria colectivă acea memorabilă vânătoare. **Capul de bour** este „marcă înregistrată” și însemn statal, de sute de ani. **Dragoș** rămâne eroul care a generat acest brand, un „prinț” maramureșean, întâiul domnitor al Moldovei, eclipsat însă de personalitatea puternică a marelui său contemporan - voievodul Bogdan din Cuhea.